

ORADEA-MARE (NAGYVÁRAD)

3 maiu st. v.

15 maiu st. n.

Ese in fiecare duminică.

Redacțiunea :

Strada principala 375 a.

Nr. 18.

ANUL XXVIII.

1892.

Prețul pe un an 10 fl.

Pe $\frac{1}{2}$ de an 5 fl.

Pe $\frac{1}{4}$ de an 2 fl. 70 cr.
Pentru România pe an 25 lei.

Rolul diăcilor din Moldova in cultura Românilor din Bihor in secolul al XVII.

(Conferență ținută la 12 Martie a. c. in sala seminariului din Arad.)

I.

Pecâte-ori mergeam la Oradea-mare, ca băiat, încă și după ce am ajuns vârsta maturității, totdeauna me cuprindea un fel de frică continuă pe drumul dela Holod până la Sămărtin.

Cale de aprópe 5 ore cu trăsura, printre păduri seculare, acuș suind la deal, acuș coborînd la vale, drumețul numai ici-colea zărește câte-o cărcimă la marginea drumului, unde se abate călătorul obosit, și se întînesc câte-odată, ca să-și petrecă in veselie, voinicii codrilor.

Satele, tóte românești, aședate și óre-cum ascunse in păduri, infățișează vizitatorului icóna vécurilor de năvăliri pustiitoare ale barbarilor, dinaintea cărora Românul își caută adăpost in strîmtorile munților și in desișul pădurilor, unde și-a mântuit el vieța și limba națională, avînd anghiră tare și nemișcată in tóte timpurile religiunea și biserica străbună.

Prin biserică a trăit și s'a desvoltat naționalitatea română la munți și la codru curată și liberă ca aerul ce respiră. Nedespărțită de națiune, biserica română a fost depositul culturii naționale, mama și cultivătórea cea mai sirguinciosă a literaturii naționale.

Sub impresiunea acestui adevăr, am făcut in anii din urmă o călătorie prin satele dela păduri, ca să me incredințez, óre lăsat-au in realitate timpurile trecute urme de cultura națională prin biserică, in aceste locuri isolate?

Am vizitat câteva biserici. Aspectul lor de-o simplitate primitivă mi-a revocat in memorie acele timpuri clasice, mult laudate de S. Isidor Pilusiotul «Când templele nu erau infrumșetate, dar biserica eră incungiuurată și mântuită de îndurări divine și cerești.»

Și in adevăr! In aceste bisericuțe umile și sărace îndurarea divină a păstrat monumente de mare preț pentru vechea literatură românească și istoria noastră națională.

Fenomen minunat in evoluțiunea vieții intelectuale a poporului român!

In fundul minelor din munții Abrudului s'au descoperit cele mai vechi urme de limba românească pe tablele cerate, aduse și păstrate aici de coloniștii romani refugiați in epoca invasiunilor.

In vechea mănăstire Voroneț, din munții Bucovinei, s'a aflat in 1871 cel mai vechiu monument de literatura română, codicele numit Voronețan, care ne infățișează limba română literară anterioară secolului al XVI-lea.

In biserica din Lazuri, comună cu 600 locuitori in pădurile Bihorului, la distanță cam $2\frac{1}{2}$ mile dela Oradea-mare spre resărit-miédădi, am descoperit in an. 1890 cea mai veche *Psaltire* tipărită in limba românească, psaltirea diaconului Coresi, imprimată la anul 1570 in Brașov, care am făcut-o cunoscută publicului mai întîiu prin un articol apărut in foiața «Tribunei» din Sibiu, nr. 268 din an. 1890. Cartea se află acum in posesiunea Academiei Române.

Tot in biserica din Lazuri am mai descoperit și următóarele manuscrite interesante pentru istoria limbii și a literaturii române:

1. «*Apostolii pre tóte duminicile și Apostolii cu Evangheliu pre la praznicile cele mai mari a anului*», manuscript legat in piele, fără titlu și fără dat, filele numerotate până la a 47-a, iar de aci nenumerotate și cu text scris ulterior de altă mână. La sfîrșit sînt adause doue predice, dar necomplete, pe joia mare și sâmbăta mare, scóse din «Cartea românească de învățatură» a mitropolitului Varlaam, tipărită la an. 1643 in Iași.

Tecstul in genere, de și ici-colea presintă mici varianțuri și óre-cari particularități ortografice și fonetice, este aceeași traducere, care o găsim in Testamentul Nou tipărit la an. 1643 in Belgrad. Ca particularități de limba manuscriptului intimpinăm numirile esclusiv poporale ale lunelor, precum: *Răpciune* (septembre), *Brumarul mic* (octombre), *Brumarul mare* (novembre), *Indră* (decembrie), *Căriudariu* (ianuarie). De aci mai departe manuscriptul se continuă de altă mână, fără numirea lunelor.

2. *Liturgier*, manuscript in 105 foi, legat in piele, dela care titlul și inceputul, până la fóia 13, lipsește. Cuprinde liturgia Stului Ioan gură-de-aur și a lui Vasilie cel mare, scrise in anul 1699 de dascalul *Vasilie Sturce*, și un adaus cu «*Rândușala ispovedanici, rândușala cându să va tîmpla cu grabă a cumincea bolnavul; rândușala molitvelor la tóte feliurile de trebi*, scrise de altă mână cu nouă numerotare.

3. *Strasnicu*, séu slujba in săptămâna cea mare, începând din sâmbăta lui Lazar, cu *Penticostariu* séu serviciul divin dela Paști până la duminica 1 după Rusalii, manuscript in 208 foi numerotate, inse fără titlu și fără dat, probabil e o copie de pe un exemplar mai vechiu, făcută in 1741 de către dascalul *Pavel Rusu*, și dată in an. 1752 pomană pe séma bisericii din Lazuri de «feciorul duhovnicului de Cotonavaroș, anume Petru Popovici.» Va să dică cartea fusese proprietatea preotului duhovnic dintr'un suburbu al Orăđii-mari. Importanța manuscriptului se mărește prin asemnarea ce au unele tecste bliblice (paremiile) cu tecste mai vechi, precum e *Palia* (an. 1581), dându-ne astfel cea mai veche traducere a *Strasnicului* și *Penticostariului* in limba română, fără indoelă, anterioră celor mai vechi tipărituri de acest fel. Ca probă de limba traducătorului servescă următoarea reproducere din paremiile din sâmbăta mare (Facere c. I): «Dinū bitie să cetim:

«Dinū tăiu făcū Dđău ceriulū și pământulū. Iară pământulū erā ne văđutū și ne înfrāmșetātū. și întunereculū dēsupra fără fundului. și duchulū lui Dđău să purtā pe dēsupra apelorū. și đise Dđū, ca să fie luminā. și fu luminā. și văđū Dđū că-i bine luminā. și despărți Dđū intru luminā și între întunerecū. și đise Dđū luminei đī și întunerecului nōpte. și fu sara și fu diminiāta. Đua in-tăiu. Și đise Dđău, ca să fie tărie pre mijloculū apelorū și fu așa. și făcū Dđău tărie. și despărți Dđū pre mijloculū apelorū, carele-sū desuptū tării, și pre mijloculū apei care-i supt tărie. și numi Dđū tărie *celiuru* și văđū Dđău că-i bine. și fu sara și fu diminiāta đua a dao. Și đise Dđău ca să se adunā apă care-i supt ceriuri intrun locū, și ca să se invascā uscatulū și fu așa și să strānsērā apele cele de suptū ceriuri intr'un locū intru adunările sale. și să ivi uscatulū. Și numi Dđău uscatulū pământū, iarā adunerile apelorū numi mare.» etc. . . .

4. *Sapte taine* cu «tocméla posturilor», manuscript legat, foile numerotate până la 29, iar de aci incolo paginile până la 228. Titlul și inceputul până la fōia 3 și încă câteva file lipsesc.

Dintēiu țineam că e o *Pravilă* veche, basându-me mai ales pe insemnarea, ce am găsit pe fōia 5 și următoarele, in care se đice: «Cu mila lui Dđeu Pășcuț Toader din Gepeș am cumpērāt* *Pravila* și o-am dat pomanā in mână lui popa Iștoc in Lazuri, anii Domnului 1720». Se vede că titlul și inceputul cărții lipsiau deja, când a cumpērāt-o Toader Pășcuț.

După ce inse am comparat tecstul manuscriptului cu bucățile corespunđetore reproduce in *Chrestomatia* dlui Gaster și in «*Candela*» (1886) din cele «*Sapte taine a besérecii*», am constatat, că e un variant al tecstului tipărit sub acest titlu de mitropolitul Varlaam la anul 1645 in Iași, precum se pōte vedē din comparaținea următoare:

1645:

Câte părți are pocăința?

Trei. întâia parte, iaste înfrāngerā *inimii*. a doā, ispovedaniā. a treia, *lucrulu adecā fapturile cele bune*. și acēste părți, una fără de alta, nu să pōte face pocăința întrēgā și cumū să cade. ce iaste înfrāngerē *inimii*? înfrāngerā *inimii* iaste când jeluiaște *neștine* și să obiduiāște și-i pare rău pentru *păcatele* ce au făcut, *cumu scrie* dumneđăescul David: *inimā zdrobitā și plecatā*, dumneđău nu-o depărtēđā dela sine.» etc.

manuscriptul meu:

Văprot: Câte părți are pocăința?

* De aci lipsesc trei foi, pe care va fi fost insemnat probabil prețul și pōte cuvintele: (acēsta sfântā și dumneđeescā).

Otviat. Trei.

Întāia parte iaste înfrāngerē *inimii*. a doā ispovedaniā. a treia. *faptele cele bune*. și *acēstia trei* părți una fără de alta nu să pōte faciā, pocăința întrēgā și cumū să cadā.

Văprot: Ce iaste înfrāngerē *inimii*.

Otviat. Înfrāngerā *inimii* iaste așa. cândū să jeluiaște *omulu*, și să obiduiāște și-i pare rău pentru *păcate* ce au făcutū. *precum đice* dumneđăescul Davidū. *inimā înfrāntā și întristātā* Dđău nu-o depărtiāzā dela sine.» etc.

Continuative, la sfērșitul tainelor, se aflā scris de către un nenumit *diac din țara Muldovii* in anul 1717 serviciul divin la privegherea in Joia mare sub titlu: «*In sfinta și mare Foe slujba a strasților a domnului nostru lui Is. Christosu*» și «*Trimeteria a Domnului nostru lui Is. Chr. de au căsutu din ceriu în cetate Erusalimului.*» Cartea a umblat prin multe mână, fiind cetitā și consultatā de către preoți ca indreptariū in esercițiul diregătoriei pastorale.

Părintele V. Pap, dela biserica din Topa de sus in Bihor, a binevoit a-mi trimite:

5. Un *Ciaslov*, manuscript legat, fără titlu, cuprinđend afară de serviciul orelor canonice, Octaiul (octoicul) pe dumineci, svētlnele cu evangeliile invierii, sinacsariul, slujba Păștilor, catavasiile, pascalia romānescā, polieleul, rugăciune de tōte đilele, scara cărții, molitva de post și rugăciune de séra, aceste douē din urmă scrise de altā mână.

In *Ciaslovul* acesta am găsit mai interesante și mai esacte insemnări, prin care se constatā, că cartea s'a scris in anul 1701 in satul Stracăș, de către acelaș dascal *Vasilie Sturze*, care a scris și liturgia.

6. In comuna mea natală, Seliște Săldăbagiu, pe polița unui țeran necărturar, descendintele unei vechi familie de preot, tatăl meu a dat de o veche carte romānescā, fără titlu, mai tōtā ruptā: erā «*Cartea romānescā de învățaturā*» a mitropolitului Moldovei Varlaam, din anul 1643.

7. Intre cărțile părintelui meu am găsit un *Ciaslov*, manuscript fără titlu, dela care lipsește inceputul până la pag. 6 și, sfērșitul dela pag. 197. Cuprinde afară de orele canonice (ciasurile): Cinstitul paraclisū către pré sfinta despuetore născătore de Dumneđău, rānduiala rugăciunilorū către dđăiasca cuminecăturā; rugăciunile de séra; rugăciunile demineței; slujba in sfinta și marea duminecā a Păștilor». Relativ la proveniența acestui manuscript n'am găsit decāt o notiță laconică pe pag. 151, unde copistul nenumit đice: «*Dau harū lui Dumneđău că mi-au ajutat de am ajuns după inceputū și săvărșitul.*» Asemnarea psalmilor cu tecstul psaltirei de Belgrad, apoi consonanța perfectā a unor tecste, cum e canonul Păștilor, cu tecste de acest fel din Molitvenicul tipărit in Belgrad la 1689, arată că aparține secolului al 17-lea ca product literar. Spre a se vedē vechimea traducerei, din manuscript voi transcrie aci tecstul cāntărei bisericēși «*Apărătoarei Dōmne*» cu tōte particularitățile sale ortografice precum urmēzā:

«*Apărătoarei* voivodului. cele ce sântū de biruințe. și de mulțemire. izbăvindumā. din nevoi. scriu ție născătoare de Dumneđău eu robul tău. ce ca cēia ce ai ținere nebiruitā. mă slobozește din toate nevoile. ca să strāgū ție bucurāte nevastă nenevestitā.»

8. Tot intre cărțile părintelui meu am mai găsit un alt *Ciaslov* cu *Anghilestul* pe 8 glasuri (octoic) și evanghelii: 11: Văscrēnile cu svētlnele, manuscript legat, fără titlu; inceputul lipsește până la fōia 7. Foile

sunt numerotate până unde începe Anghilestul, iar de aci fără numerotație. La finea anghilestului se află următoarea însemnare, care nu lasă nici o îndoială, că cartea s'a scris în vécul al XVII-lea: «*Sfârșitul anghilestului pre 8 glasuri cu mila lui Dumnezo eu potropoș Pătru am scris, anii Domnului în 1685: în Făurar. 10: Marți*».

Acest manuscris prin forma cât și prin cuprinsul seu este de o însemnătate deosebită. Abstracție făcând dela textul pericopelor și al psalmilor, care e identic cu textul Noului Testament de Belgrad și al Psaltirei tipărită aici în an. 1651, limba ne prezintă în celelalte părți multe forme mai arhaice, încă și fenomenul rotacismului în unele locuri, precum: *verin, vârinosă, pretutindirea* etc. Iar «Tatăl nostru» și «Credul» pot fi puse între cele mai vechi traduceri românești. Cartea se vede că a fost alcătuită astfel, ca să răspundă celor mai neapărate trebuințe ale servițiului divin, într'un timp, când alte cărți de cetiri și cântări bisericești nu erau încă traduse. Acî se află nu numai servițiul césurilor, ci totă rënduieia vecerniei și utreniei pe dumineci cu toate regulele tipiconale. Ectenia, care în textele vechi, manuscrise ori tipărituri, se traduce în frasa «Cu pace Domnului să ne rugăm» aci e tradusă pretutindenea: «Lumea Domnului să ne rugăm». Și ceea-ce este sigur, în anghilest avem o traducere mai veche decât cea mai veche traducere a octoicului cunoscută până acum, și care eră cea făcută pe la începutul secolului al 18-lea de Damascen, episcopul Rîmnicului și al Noului-Severin.

Pentru interesul limbistic transcriu aci «credul» păstrând toate particularitățile ortografice și fonetice ale manuscrisului:

«Crezu întrunul Dumneđău, în tatălă atotă țitotriulă. făcătoriu lă ceriului, și a pământului. văzuteloră toturoră, și nevăzuteloră. și întrunulă domnu Is. Chr. fiululă lui Dumneđău. unulă născutulă. însă diin tatălă au născutulă mainte de toate vécurile. lumină deîn lumină dumneđău adevérită. diin dumneđău adevérită născutulă. însă nefăcută. ce întro firei cu tatălă. și pentru elă toate fură dereptă noi oamenii. și dereptă a noastră spăsenie pogorătau deîn ceriu. și să împeliță deîn duchul sfintă. și deîn mariia fecioară omă fu. răstignisă pentru noi înăstă lui pilatū deîn pontū. chinuită și îngrupatū fu. și avisă a treia și după scripturi. și sui în ceriu și séde de aderépta tatălui. și iară va veni cu slavă a judeca și morții. că împărăția lui nu are sfârșenie. și în ceriului sfintă domnulă adevérită. și de viața făcătoriu. acela ce diin tatălă eșitaū. acela cu tatălă și cu fiululă este închinatū, și slăvitū. cum lau grăitū prorocii întrunulă săborū. și apostoléscă besérecă. mărturisimū unū credū întră ertăciunia păcatelorū. așteptămū înviare morșiloră și viața ce va fi în véci amin».

V. MANGRA.

De iubiți vieța, nu ve pierdeți vremea, căci ea e stofa din care s'a făcut vieța.

Inocența e o calitate, de care, decă ai cunoștință, dispăre.

Învățătura. este ornamentul avutului și avuția săracului.

Imaginația și dorul au pasport liber.

Vorbele sânt cheia inimii.

Lui L. Sestius.

— Oda IV, după Horatiu*. —

Ġerăna aprigă se duce, căci fiori de primăveră
Cu dulci adieri de vēnturi au cuprins pământul iară,
Vasele ce fără cărmă amorfise pe uscat,
Legându-se pe pârghii, cătră mare au plecat;
Turma tristă 'n adăposturi câmpul neted îl dorește
Și plugarul cu plăcere vētra caldă-și părăsește
Iar câmpile 'nvērđite mult voióse se desbracă
De-a lor haină arginție cu vél alb de promorócă;
Iată la lumina lunei mândră horă s'a incins,
Unde grațiile blānde și cu nimfele s'au prins;
Venerea dela Cytera stă în fruntea lor jucând,
Ele cumpenindu-și pasul sbor pământul atingând,
Iar Vulcan plin de ardóre, focu 'n vatră își aprinde
Și la muncă, fără preget, cu Cyclopii lui se prinde.
Acum să ne 'ncingem fruntea cu myrt verde séu cu flori,
Căci pământul ne deschide tinerile lui comori;
Acum iar sosit-a timpul Faunului să jertfim
Câte-o tinēră meoră séu un ied, de vré mai bine!
Mórtea, sérbédă și orbă, alergând prin lume vine
Și de o potrivă bate la colibele sārăce
Și l'a regilor palate! Viéța-i scurtă și în pace
Omul, Sextule ferice, inzedar va căută
Să hranescă lungi speranțe. În curénd asupra ta
Nóptea vecnică pică-va și 'n curénd vei întélfi
Mānile, fabula lumel și pe Plutou le-i gāsfi
În împărăția tristă unde, când te-or duce-odată,
Sorșii zarului pe tine la o mesă 'mbelșugată
N'or să te mai scótă rege, nici ai să te 'nvrednicești
P'acel drăgălaș Lycidas cu ochi galeși să-l privești,
El, de care tinerimea gata e a se topi
Și 'n curénd inferbintate fetele s'or pșepădi.

D. C. OLLANESCU.

MARTIRĂI

— Dramă în 5 acte, de Adolphe d'Ennery și Edmond Tarbe. —
(Urmare.)

Maltar. Și totuș, dle conte, în diua în care am anunțat căsătoria dvóstre dnei Laurence, am vēđut o repede schimbare într'ensă. Sărmana mea stăpână, a ramas galbenă, nemișcată ca o statuă, cu ochii incremeniți și brațele întinse, ca și cum s'ar fi silit a înțelege... Apoi deodată, a picat fără de cunoștință... Când ș-a revenit în sine, vócea-i nu mai eră aspră și sécă, ochii sei, plini de lacrimi, nu mai aveau rătăcirea nebuniei, delirul îi trecuse, și sărmana femee strigă: Insurat! El s'a insurat cu o alta!... El Roger!... Dar ce s'a petrecut în mine, care m'a împiedecat de a-i descoperi totul?

Roger. (Cu tărîe.) A diș acésta!

Maltar. Da, dle conte, sânt propriile-i cuvinte.

Roger. Și ce ar fi putut ea să-mi descopere? — După doveđile ce le-am vēđut chiar cu ochii mei, — după mărturisirile ce le-a făcut ea înaintea mea, înaintea tatălui și a mamei sale!...

Maltar. Nu știu. Căci, când eu o siliam să vorbescă, ea-mi răspundea plāngénd: «Și la ce ar mai folosí ađi, când o alta ocupă locul meu în căminul conjugal și în inima lui?..»

* Din volumul premiāt de Academia Română.

Red.

Roger. Dar de atunci!

Maltar. De atunci... ea nu mai vorbește decât de fiica ei...

Roger. Ei bine, tocmai în numele acestui copil... în numele fiicei mele, îți cer să nu pleci...

Maltar. (Emoționat.) În numele trei Pauleta?

Roger. Ea va sosi aici peste două zile. Locuința aceasta unde s-a făcut copilăria, îi va părea cu totul deșertă... Din toți cei ce o iubiau adiniorea, ea numai pe mine me va mai găsi.

Maltar. Dra Pauleta vine!... Oh! nenorocită copilă!

Roger. Da, prea nenorocită! O adevărată orfană ar fi mai puțin de plâns decât ea... Gândește-te cu ce bucurie ea trece ași distanța ce o despărțese încă de casa aceasta, unde crede că va regăsi deschise brațele mamei sale, spre a o primi și strânge la sinu-i.

Maltar. Dra Pauleta nu știe dar?

Roger. Puteam eu să-i vestesc acest lucru inspăimântător? s'o lovesc așa, fără a fi lângă dânsa spre a o putea mângăia și plânge odată cu ea? — Decă i-aș fi scris, aș fi ucis-o pôte!

Maltar. Ea nu știe nimic!

Roger. Nu! nu! și tocmai nădăjduiam în tine, ca să me ajuți a-i spune... a-i vesti câte puțin... ceea ce trebuie să afle... Voiam să-ți spun chiar să iei sēma la sosirea fiicei mele, — ca nu cumva vorbele nesocotite ale cuiva să-i descopere nenorocirea sa. Dar tu vrei să pleci...

Maltar. (Emoționat prea.) Dle conte, rămân!

Roger. (Stringându-i mâna.) Îți mulțămesc amicului meu, îți mulțămesc!

Maltar. (Sărutându-i mâna.) Oh! dle conte!...

Roger. (Vedând intrând Palmieri.) Palmieri! du-te Maltar! *(Maltar ese prin fund.)*

Scena III.

Roger, Palmieri.

Roger. Credeam că-i fi plecat cu dnii ceia...

Palmieri. În momentul de a me suî în trăsura, am primit o veste destul de interesantă, care m'a silit să me întorn.

Roger. Ce anume?

Palmieri. E vorba... de mina de aur, la care ai consimțit, împreună cu doi amici ai dtale, să fii administratori. Ați fost victimele unor nedemne tâlhării.

Roger. Tâlhării! Ei bine, cele câteva sute de mii de franci, ce le-am pus în afacerea asta, vor fi pierdute, — și iată totul!

Palmieri. Lucrul e mai grav decât îți inchipui.

Roger. Cum?

Palmieri. Aurul ce se pretindea că se scote din acea mină, eră adus fraudulos din afară...

Roger. Dar asta e o escrocherie infamă!

Palmieri. De care acționarii te fac responsabil!

Roger. Ce? îndrăznesc ei să dică că suntem și noi complici?

Palmieri. Complici séu orbi, — dta ești compromis în ochii lor. Ei au luat parte în această întreprindere pe siguranța numelui dtale, — și acum au redactat o plângere care vor s'o depuie la parchet chiar astăzi.

Roger. La cât se ridică pretențiunile acționarilor?

Palmieri. La vr'o șese milioane.

Roger. Le vom plăti. Omeni ca noi nu se lasă a fi trasi în judecată corecțională!

Palmieri. (Cu stăruință.) Și partea dtale va fi aprópe două milioane de plătit!...

Roger. După ce voi inapoi... trei Firmin de la Marche zestrea ce mi-a adus-o, îmi rămâne o avere de 3 milioane, produse din vëndarea proprietăților mele din India, cari bani sânt încă depuși la bancherul meu... Din aste trei milioane eu voi da 2, și onórea va fi satisfăcută.

Palmieri. De minune! admir filosofia dtale!

Roger. O pierdere de bani! Ce lucru mare! M'aș mângăia prea curënd, decă zestrea fiicei mele n'ar suferi o atingere simțitoare!

Palmieri. (Cu naivitate.) Dec'ai voi dta, scumpul meu, ai puté să asiguri trei Pauleta o avere cu mult mai mare decât ceea ce o perdi...

Roger. Ce vrei să dici?

Palmieri. Mie, cel mai mare din familie, moșul meu mi-a lăsat totă averea lui, — și, când ai luat de soție pe sora mea, ai cerut ca ea să nu-ți aducă nici o zestre! Ei bine! tot asemenea fără de zestre, eu, am onóre de a-ți cere mâna trei Pauleta, fiica dtale.

Roger. (Zbucnind.) Dta! bărbatul ei! *(Retinându-se.)* Dar, fără a vorbi de alte piedeci, dta nici nu o cunoșci!

Palmieri. N'am vedut-o nici-odată, e adevărat, dar, via afecție ce-i pórtă toți care o cunosc, îmi garantéză indestul persóna sa!... Cât despre frumuseța sa, *(luând un portret de pe mész)* portretul acesta pe care adeseori l'am privit, — îmi răspunde indeajuns...

Roger. Asta e curată nebunie!...

Palmieri. Fie nebunie decă vrei. Dar dta știi bine că noi italienii, avem totdeuna niște vechi obiceiuri, de poesie cavalerescă...

Roger. Ei bine, nu refus, numai decăt, propunerea dtale... Pauleta peste două zile trebuie să vie aici... și voi lăsá-o să-și alégă în libertate...

Palmieri. Nici eu nu-ți cer mai mult și, de óre-ce îmi dai voe să-mi pledez cauza, sânt sigur că voi câștigá-o.

Roger. Fă cum îți plăce. Dar acum, trebuie să plec. Nu avem vreme de prăpădit, eu și amicii mei, pentru a esí din această nenorocită afacere, de care vorbiam mai adineauri... La revedere deci!

Palmieri. La revedere! *(Roger ese.)*

Scena IV.

Palmieri, Francisc.

Palmieri. Iată-l acum și mai legat de mine decât s'ar puté gândi! În curënd, și eu ênsumi voi face parte din ilustra familie de Moray... *(Francisc apare și-l salută.)*

Francisc. Eu sânt, dle... *(Palmieri pune degetul pe buze, îi dá bani și ese.)* Si signor!

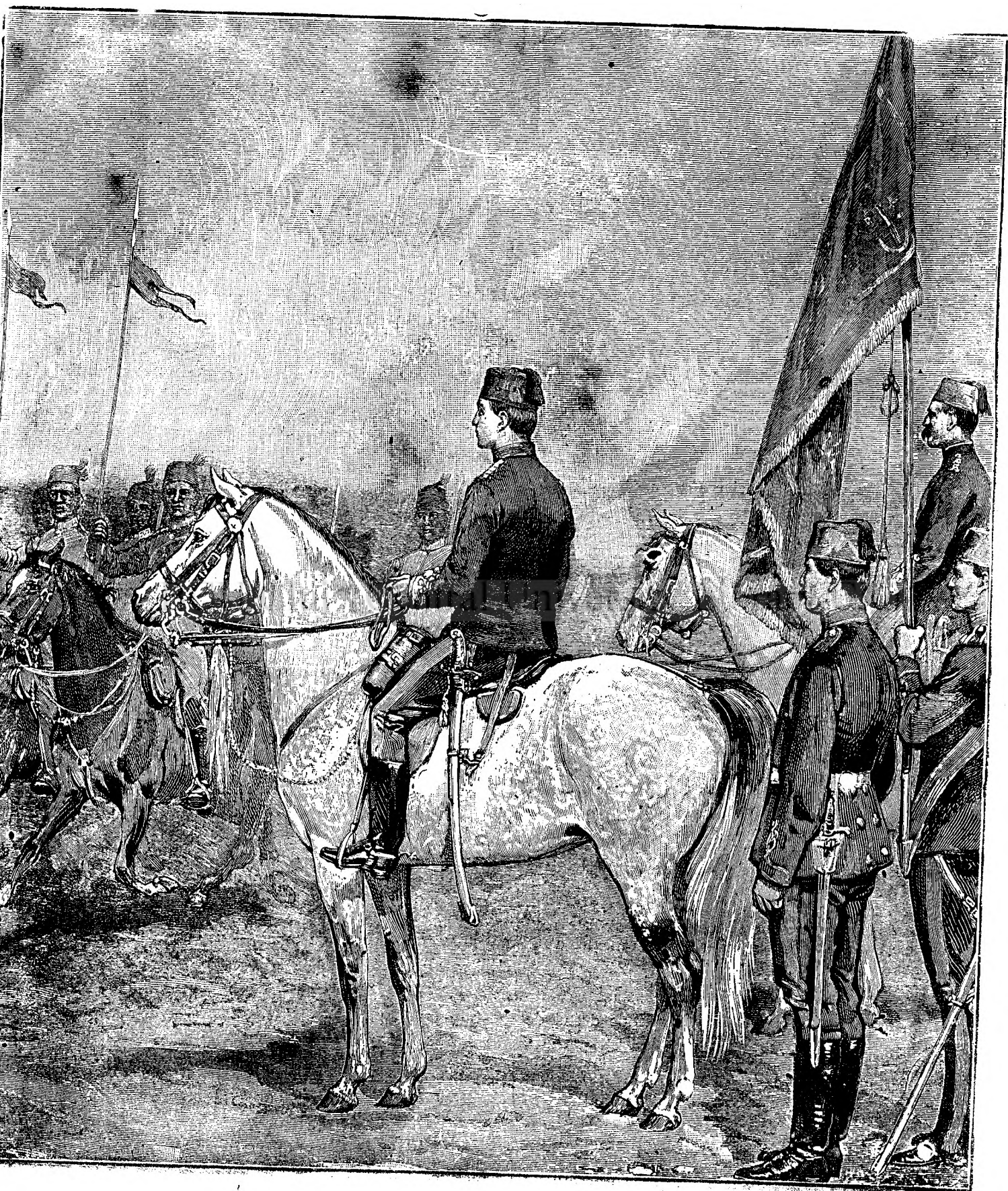
Scena V.

Francisc, apoi Maltar.

Francisc. (Zingânind banii în mână.) Încă de ce napolioni! Dar pentru ce?... Pentru ce?... Nu numai că de astădată n'am auđit nimica; dar nici chiar nu ascultam!... *(Vedând pe Maltar ce intră.)* Negreșit, că lucrurile se posomorésc, dle Maltar, — se posomorésc al naibe!

Maltar. Despre ce vorbești tu?

Francisc. Inchipuesce-ți că acum, nu mai sânt în stare să întêlnesc pe dl Palmieri fără să-mi ticséscă buzunarele cu banii!

Viceregele Egiptului.

Maltar. Asta-i cred, din pricina că se mai urzește vr'o nouă nenorocire!...

Francisc. Cred și eu, dle Maltar. Și ved bine, că cineva pôte câștigă mult mai mult când slujește pe niște șarlatani, decât când slujește pe ómeni de trebă!

Scena VI.

Acciași, Pauleta, Drack.

Pauleta. (In culisă.) Pe aici, dle Drack, pe aici!

Maltar. O Dómnel! glasul acesta... dar e ea!

Francisc. Cine?

Maltar. Dra!

Francisc. Dra!

Pauleta. (Intrând cu Drack.) Dar vino odată, îți dic! Ce, par că eu am trebuință ca să-mi arate cineva drumul in casa părintelui meu?

Maltar. Dra Pauleta!...

Pauleta. Ah Maltar! bătrânul meu prieten! Ce fericită sânt că te ved! Mi se pare că ved in tine pe cineva din familia mea. (*Îi strînge mâna.*)

Maltar. (Tulburat.) Scumpă dră!

Pauleta. (Rîdînd.) Dar știi tu una?... Portarul nu voia să ne lase să intrăm, sub pretext că contele și contesa de Moray nu-s acasă.

Drack. El a voit să afle cine sîntem, și — lucrul e fôrte natural!

Maltar. Dar nu ărați așteptați decât peste doue zile, dră!

Pauleta. Am voit să surprind pe iubitul meu tată, și pe drăguța mea mamă!

Francisc. (Incet.) Mamă-sa!

Maltar. Tăcere!

Pauleta. Cum se află ei? Negreșit că-s bine amên-doii, de órece mi s'a spus că s'au dus să privescă la alergarea cea mare de cai! — Deci, fiind că ei n'au fost aici ca să ne primescă, îi vom primi noi, — nu-i așa dle Drack?

Drack. Adecă dta îl vei primi, pentru că eu, dră...

Pauleta. Spune ce?

Drack. Iată-te sub acopereméntul părintesc, și eu... eu am deosebita onóre...

Pauleta. De a me salutá... da, o șciu... frasa dtale obicinuită... stăi colea, dle Drack, și vom vorbi de asta mai târziu.

Drack. Dați-mi voe... dați-mi voe...

Pauleta. Eu nu dau voe nimic!

Drack. A! atunci... (*Sede.*)

Pauleta. Tu, bunul meu Maltar, ie séma, te rog, ca nimene să nu dee de șcire tatei séu mamei când s'or întorce.

Francisc. Vom luá séma, negreșit, dră...

Maltar. Da, dră, da... me duc să veghez.

Pauleta. Și astfel, tot îl vom surprinde destul de frumușell

Maltar. (Incet.) Trebuie să dau de șcire tatălui seu, de îndată ce se va înturná!

Francisc. (Aparte.) Se posomoresc lucrurile! se posomoresc al naibei! (*Améndoi es, Pauleta își lapêdă pâlăria și mantelul.*)

Drack. E dră! — șcii că ai niște idei fôrte curiose! — In loc să remâi lângă mătușa dtale, ce s'a îmbolnăvit din pricina ostenelelor de călătorie, și a trebuit să stea încă câteva zile in Marsilia, — a trebuit, ca îndată ce ne-am scoborît din blăstematul cela de vapor, să ne urcăm iar in drumul de fer! — Dar, iată-te ajunsă

unde doriai, aședată in casa dtale... Și... am deosebita onóre de a ve salutá... (*Își ia pâlăria și vré să plece.*)

Pauleta. (Aținîndu-i calea.) Unde te duci?

Drack. (Mirat.) Unde me duc?

Pauleta. Da!

Drack. Dar me duc la trebile mele. Ai dorit ca in acéstă călătorie lungă să-ți slugesc de conducător... Am primit... fără cel mai mic entusiasml...

Pauleta. Di cu cea mai mare bunătate!

Drack. Cu bunătate, fie!... dar fără entusiasml, căci, in fine, dră, eu nu ve cunosc.

Pauleta. Nu me cunoșceai?

Drack. Nu v'am vedut nici odată inaintea plecării din Pondichery.

Pauleta. Ce-i drept, că nici odată!

Drack. Dădusem pe séma postul meu de consul la Calcuta, post ce-l ocupasem in serviciul Italiei... Me înturnam la Londra, hotărît cu totul, ca, după ce multă vreme m'am ocupat de trebile altora, — de astădată să nu me mai ocup decât de ale mele; când, in momentul in care se ridicase ancora, dna mătușa dtale, fu lovit de odată de bôlá mare; ea me rugă fôrte mult să iau séma de dta. — Eram să refus, — dar dta, — apucându-me de braț, cu un aer din cele mai prietenești, și privindu-me cu niște ochi mari și dulci, mi-ai dis: «Ne-am înteles, dle Drack, — vei fi ocrotitorul meu!»

Pauleta. Și dta ai primit.

Drack. Tot cu acelaș entusiasml!

Pauleta. Și chiar a doua zi, in mijlocul unei furtune ingrozitoare, și-ai espus la primejdie zilele dtale pentru a-mi scápá vieța!

Drack. Dar nu, nu mi-am espus nimica!

Pauleta. Și mai târziu, când scoborîndu-ne din vapor, am vedut că indispoziția mătușei se prelungiá...

Drack. Mi-ai cerut să te conduc in familia dtale. In sfêrșit iată-ne ajunși, din fericire... și, am deosebita onóre de a ve salutá...

Pauleta. Ba nici decum! nu poți plecá așa...

Drack. (Mirat.) Nu pot plecá?...

Pauleta. Nu, dle; trebuie numai decât ca părinții mei să șcie cu cine am făcut eu călătoria asta așa de lungă... Trebuie să le spun câtă ingrigire ai avut pentru mine... câtă bunătate... și ei trebuie să-ți arate recunoștința lor...

Drack. A! a! este dar numai decât nevoe ca să facem cunoșcință...

Pauleta. Da, cu toții!

Drack. Da?... cu toții? — și numerosă-i, me rog, familia dtale?

Pauleta. Mai întei, am pe tata.

Drack. Unul.

Pauleta. Pe mama.

Drack. Doi!

Pauleta. Bunicul.

Drack. Trei.

Pauleta. Bunica.

Drack. Patru!

Pauleta. Și eu singură îi iubesc atât de mult, pe cât ei tuspátru me iubesc la un loc! — Dar dta, dle Drack, ce familie ai?

Drack. Eu?... eu sînt singura mea familie!

(Va urmá.)

Singura sărutare.

Of! Dómnne!... Dđeul părinților mei! De câte ori mi-aduc aminte de ea, de sora mea, lacrimi me podidesc și jale adâncă me cuprinde...

Erá așá de drăgálașe in nevinováția ei, că puține fete pe pământ i-ar fi semănat.

Erá frumósă ca un ânger și bună și milósă ca inchipuitele făpturi de pe lumea cealaltă.

In casă toți o adoram. Tata, mama, eu, o mâncam cu ochii de diminéta până séra...

Ea făcea bucuria, fericirea noastră... In ea ne pușesem tótă increderea, tótă nádejdea in viitor...

Și tata, și mama și eu, munciam de diminéta până séra, fără preget, fără părere de reu, numai pentru ea, idolul nostru a câte trei...

Și numai un zîmbet, un singur zîmbet al ei ne resplátia de tóte ostenelele nóstre, de tóte chinurile îndurate într'o đí de muncă...

Erá o plăcere să ne fi vėđut séra pe câte-ș patru strînși la mėsă și mănćând cu poftă și ríđend tot așá, auđind hazul ce făcea soră-mea Alesandrina, — așá o chemá pe drăguța mea surióră, — de cutare, séu cutare lucru.

Gurița ei nu mai tăcea. Indrugá multe și mărunte... Șpunea ce vėđuse și ce auđise... Și rídea, rídea spuind cu așá haz, că ne făcea și pe noi să ridem, chiar decă am fi fost posomoríți ca o đí tristă de tómnă...

Ce vremuri fericite au fost acele vremuri, și ce curénd au dispărut in negura amintirilor!...

Oh! eram fericíți, prea fericíți pe când tráia Alesandrina, și póte că Dđeu a fost gelos de atáta fericire, de a fost atât de crud și ne-a rápit-o tocmai atunci, când fericirea erá mai mare...

De mici copíi, eu și soră-mea am tráit cum s'ar đice, ca șoricile cu pisica...

Nu, că nu ne iubiam! Nu, de o miie de ori nu... Ne iubiam mai mult ca ori ce pe pământ... Dar veđi că eu eram prea ștregar și suriórei Alesandrina nu-i plăceau ștregarile mele...

In totđ'auna me muștrá de cutare séu cutare prostie ce făceam, și eu *sic!*... — o împăcam cu gologani, pe cari mai întei îi refusá, făcénd niște mutre colosale și đicéndu-mi într'o exclamație de dispreț:

— Da, șciu eu, lasá!... Vrei să me impacii cu gologanii!... Da! Nu merge! Am să te spui tatei și mamei!...

Dar eu n'o lăsam in pace, o giugiuliam, o mănğám pe perișorul ei negru ca péna corbului, îi spuneam la gogoși cu carul, și ea, in cele din urmă, rídea și primá gologanii mei đicéndu-mi:

— Binel!... de astă-dată să șcii că te-am spus...

Inse nu me spunea nici odată, pentru că de! îi plăceau gologanii și biete mele surióre, cum își plac și mie și cum ve plac și dvóstre tuturor...

Și d'asta să nu điceți: *ba*, că me supér...

Mi-aduc aminte, că odată m'a prins fumând tutun... Dómnne! Dómnne! Ce scandal mi-a mai făcut!... Ne

auđit de mare!... Dar numai între patru ochi și între patru urechi... Ori cum inse își băgase frica in sín și me băgase la stăpân fără simbrie... Adică la dreptul vorbind, cu simbrie, pentru că eu, sluga, i-o plătiam... ș-o plătiam in gologani și chiar in băncuțe de argint noi, — ori de câte ori deschidea gura să đică, uitându-se amenințător la mine:

— Mamă, Mitică!...

Voiá să đică: «fumeză». Dar eu îi tăiam vorba cu băncuța pe care i-o ștrecuram frumușel in mână cu un pst!... incetișor...

Dar să vedeți cum m'a prins...

M'apucasem de fumat, — prost obicei de care aș vré să me lapéd și-acum, pentru că me dărăpână și la pungă și la sănătate, — și fumam mai abítir ca un șarpe...

Fumam inse pe ascuns... Me feriam de tata și de mama, mai ales de tata care-mi đisese că o să-mi rupă urechile decă m'o prinde fumând, și biete mele urechi erau pe atunci prea mici, nu ca acum mari ca ale... Poftim erá să me păcălesc singur... Erá să đic ca ale... dar nu mai đic... Điceți dvóstre, că nu me supér...

Fumam dar pe ascuns... Când me cătai, eram in pivniță, séu într'alt loc... Șciți, acolo unde ați fumat și dvóstre când ve feriți să nu ve vėđă părinții, séu altcineva mai mare...

Soră-mea mirosise așá ceva și de aceea me pândia să me prinđă in flagrant-delict.

Intr'o đí pe când fumam c'o poftă de nedescris in pivniță, numai că o auđ strigând prin curte:

— Mitică!... te chiamă mama!...

Am mai tras un fum in piept, că d'abiá o incepușem, am aruncat apoi țigara jos și am fugit pe scară ca să me duc la mama...

Ei, aș!... Mama nu me chemașe... Ba m'a luat la zor... Me mințise hoțóica de soră-mea...

Când m'am întors inapoi supérat și cu gâd ca s'o cert, mi-a tăiat pofta... Erá cu corpul delictului in mână, adică cu nenorocita mea de țigară...

Ce s'o mai cert, din grozav ce eram, ajunseseam mai umilit ca un rob...

Și de-atunci, pace! Rob i-am fost in totđ'auna...

Pe cât me iubia inse, pe atât avea un ce ciudat... Nu me sărutá nici odată...

Eu, de pildă, decă vream s'o sărut, las că nu me lăsá, dar decă isbutiam s'o sărut, atunci se ștergea pe obraz intocmai ca copilașii când îi pupi.

Așá că, acum, nu me pot fálí, că am pupat-o vreo-dată de bună voia ei, nici că ea m'a pupat măcar o singură dată...

Ba, da, odată, numai odată m'a sărutat de bună-voia ei, din tótă inima ei...

Tristă sărutare... Prima și ultima ei sărutare... O simt, par că, și-acum intipărită pe obrazul meu, ca și cum voința ei ar fi fost să nu se ștergă cât voi trăi...

Se m'bolnăvise reu, biéta mea surióră... Récise la școlă... Un junghiu cumplit, căpétat într'un curent de aer, îi sdruciná sănătatea și o aduse pe povornișul morméntului.

Îți erá gróză s'o fi vėđut... Dđeu neindurat vré să ne-o ia...

Medicii îi recomandară aerul... Aerul pe care ea îl cerea neincetat, điaua și nóptea...

Ne hotărîrăm s'o ducem la munți... Mai în pôlele lor, unde sërmanii ei plămîni ar fi putut să trăiescă... Plecă cu mama spre Sinaia la o moșie a mătușei noastre... Eu ie petrecui până la Ploești... Trebuia să me întorc înapoi, silit de slujbă...

Când să ne despărțim... Bolnăvióra mea surióra îmi dîse cu un glas stîns:

— Mitică! Vîno să te sărut!...

Și m'a sărutat, lipindu-și buzele ei pâlite de obrazul meu inecat în lacrimi...

Prima și ultima ei sărutare... Sărutare de despărțire pe veci, pentru că peste o săptămînă, când am vîdut-o iar, pleoapele ochilor ei frumoși erau închise, buzele ei strînse și tăcute pentru totdeauna...

Urma lor inse va rămîne de-apururea pe obrazul meu și amintirna ei neștersă în gîndul meu...

MARION

Premiile Academiei Române.

I.

Premii pentru cărți publicate.

1. *Marele premiu Năsturel-Herescu*, din seria B, în sumă de 12,000 lei, se va decerne în sesiunea generală din anul 1893, unei cărți scrise în limba română, cu conținut de ori-ce natură, care se va judeca mai meritorie printre cele publicate dela 1 ianuarie 1889 până la 31 decembrie 1892.

2. *Premiul Statului Eliade-Rădulescu*, de 5,000 lei, se va decerne în sesiunea generală din anul 1893, unei cărți scrise în limba română, cu conținut literar, care se va judeca mai meritorie printre cele publicate dela 1 ianuarie 1891 până la 31 decembrie 1892.

Notă. — Concurenții la aceste două premii vor binevoi a trimite la cancelaria Academiei Române (în București — Calea Victoriei nr. 135) operele lor, cari vor fi în condițiunile de timp aci însemnate, în câte 12 exemplare, până la 31 decembrie 1892.

3. *Premiul Statului Lazăr*, de 5,000 lei se va decerne în sesiunea generală din anul 1894, unei cărți scrise în limba română, cu conținut științific, care se va judeca mai meritorie printre cele publicate dela 1 ianuarie 1892 până la 31 decembrie 1893, sêu celei mai importante invențiuni științifice făcute dela 1 ianuarie 1892 până la 31 decembrie 1893.

4. *Premiul Hagi-Vasile*, de 5,000 lei, se va decerne în sesiunea generală din anul 1894, unei cărți scrise în limba română și publicată în timpul dela 1 ianuarie 1888 până la 31 decembrie 1893, al cărei cuprins va fi:

«Istoria comerțului la Români, sêu starea actuală a comerțului în România, sêu studii asupra legislațiunii comerciale în statul român, sêu ori ce alte subiecte privitoare la comerțul român».

Terminul prezentării cărților (în 6 exemplare) pentru concurs va fi până la 31 decembrie 1893.

5. *Premiul Asociațiunii Craiovene* pentru dezvoltarea învățămîntului public, în sumă de lei 1,500, se va decerne în sesiunea generală din 1895, celei mai bune cărți didactice în limba română, dintre cele tipărite dela 1 ianuarie 1892 până la 31 decembrie 1894.

Terminul depunerii la cancelaria Academiei, în 6 exemplare, a cărților propuse pentru concurs este până la 31 decembrie 1894.

II.

Premii pentru lucrări prezentate în manuscris cu subiecte date.

6. *Premiul Statului Lazăr*, de 5,000 lei, se va decerne în sesiunea generală din anul 1893, celei mai bune lucrări în limba română asupra următorului subiect:

«Studiul vinurilor din România din punctul de vedere economic și al compozițiunii lor chimice.»

Manuscrisul va trebui să cuprindă materie pentru circa 300 pagine de tipar în 8° garmond.

Terminul prezentării manuscriselor la concurs va fi până la 31 decembrie 1892.

7. *Premiul G. San-Marin*, în sumă de 1,500 lei, se va decerne în sesiunea generală din anul 1893, celei mai bune lucrări scrise în limba română asupra următorului subiect:

«Considerațiuni asupra comerțului României cu țările străine atât la Orient cât și la Occident, începînd cu secolul al XVI-lea până la anul 1860.»

Terminul prezentării manuscriselor la concurs va fi până la 31 decembrie 1892.

8. *Premiul Neuschotz*, de 1,500 lei, se va decerne în sesiunea generală din anul 1893, celei mai bune lucrări scrise în limba română asupra următorului subiect:

«Compendiu istoric asupra dezvoltării industriale la Români până în 1875.»

Terminul estrem al prezentării manuscriselor la concurs va fi 31 decembrie 1892.

9. *Premiul Statului Eliade-Rădulescu*, de 5,000 lei, se va decerne în sesiunea generală din anul 1894, celei mai bune lucrări scrise în limba română asupra următorului subiect:

«Studiu asupra basmelor române în comparațiune cu legendele antice clasice și în legătură cu ale popoarelor învecinate și ale tuturor popoarelor romanice.»

Terminul prezentării manuscriselor la concurs va fi 31 decembrie 1893.

10. *Premiul Alesandru Bodescu*, de 1,500 lei, se va decerne în sesiunea generală din anul 1894, celei mai bune lucrări scrise în limba română asupra următorului subiect:

«Istoria-teatrului în România.»

Terminul prezentării manuscriselor va fi până la 31 decembrie 1893.

11. *Premiul Statului Lazăr*, de 5,000 lei, se va decerne în sesiunea generală din anul 1895, celei mai bune lucrări în limba română asupra următorului subiect:

«Igienă țeranului român. Locuința, încălzămîntea și îmbrăcămîntea. Alimentațiunea în diferite regiuni ale țerei și în diferite timpuri ale anului.»

Terminul prezentării manuscriselor la concurs va fi până la 31 decembrie 1894.

12. *Premiul Alesandru Ioan Cuza*, de 10,000 lei, dimpreună cu procentele acestei sume până la acordarea premiului, se va decerne în sesiunea generală din anul 1896, celei mai bune lucrări scrise în limba română asupra următorului subiect:

«Istoria Românilor dela Aurelian până la fundarea Principatelor.»

Terminul prezentării manuscriselor va fi 30 noiembrie 1895.

13. *Premiul Alesandru Ioan Cuza*, de 6,000 lei, se va decerne în sesiunea generală din anul 1896, celei mai bune lucrări scrise în limba română asupra următorului subiect:

«Psihologia și metafisica poporului român după literatura populară».

Terminul prezentării manuscriselor la concurs va fi 31 decembrie 1895.

14. *Premiul Statului Eliade-Rădulescu*, de 5,000 lei, se va decerne în sesiunea generală din anul 1896, celei mai bune lucrări scrise în limba română asupra următorului subiect:

«Botanica populară română din punctul de vedere al credințelor, datinelor și literaturii populare, avându-se în vedere adunarea cât se poate mai bogată a materialului».

Terminul prezentării manuscriselor la concurs va fi 31 august 1895.

Notă. — Manuscrisele lucrărilor puse la concursurile premiilor de sub nr. VI, VII, VIII, IX, X, XII, XIII și XIV se vor prezenta anonime, purtând o devisă, care va fi reproducută pe un plic sigilat, cuprindând numele concurentului.

Academia își rezervă dreptul de a tipări în publicațiunile sale lucrările ce se vor premia.

Premiile se vor da autorilor numai după tipărirea lucrărilor premiate.

Concurenții sunt obligați a arăta totdeauna în scris pentru care anume premiu presintă lucrările lor.

Viceregele Egiptului.

— La ilustrațiunea de pe pagina 209. —

Abbas pașa, dimpreună cu frate-sau mai mic, eră încă elev al Theresianului din Viena, când — în tómnă trecută — primi șcirea despre mórtea părintelui său și se duse acasă. De atuncia dânsul a ocupat locul părintelui său și pórta cu multă energíe înalta sa demnitate.

Ilustrațiunea din acest numer îl represintă pe vice-regele Abbas pașa, ținând călare revistă asupra trupeilor sale.

B o n b ó n e.

Un funcționar se plânge șefului de secțiă că 16 ore de lucru sânt prea multe și nu mai póte.

— Cum! eu, care sânt superior, nu lucrez póte 25 ore pe dî?

— Scusați, orele sânt numai 24!

— Doueđeci și patru! — respunde celalalt incurcat.

— Domnia-ta trebuie să șci, că me scol cu o oră înainte de dî, domnule!

*

La șcôla secundară de fete:

Profesorul. — Cari sânt dinții cari cresc mai târđiu?

Eleva (o gentilă fată de 16 ani): Cei falși.

*

Un sergent intră bét în casarmă.

Căpitanul: Iar te-ai imbétat?

Sergentul: Nu sânt bét, dle căpitan.

Căpitanul: Dêcă nu ești bét, mergi pe acéstă scânstrimță.

Sergentul: În hatărul dtale, merg și pe trei...

*

Dómna X. își inchipue că are tóte bólele ce se pot inchipuí. Mereu chiamă pe doctor.

— A! dómna — îi dîce acesta — ce sânetate îți trebuie ca să supórți atâtea bóle.

LITERATURĂ ȘI ARTE.

Șciri literare și artistice. *Comitetul Ateneului* din București s'a adunat alaltă sêră sub președînța dlui N. Crețulescu și a proclamat ca membrii pe dnii Al. Vlăduță, de la Vrancea, dr. Urechî și Gr. Maniu. — *DI Ioan Sonca*, preot gr. c. în Seplac, diecesa Gherla, publică invitare la abonament pentru lucrarea sa «Cuvinte de aur» séu invêțături înțelepte de un părinte fiului, traducere din operele I. H. Campe; prețul 1 fl. — *DI Iacob Străjan*, desemnător și pictor, stabilindu-se în Alba-Iulia, a deschis acolo un atelier de pictură, care de sigur va fi bine spriginit.

Restaurarea monumentelor istorice în România. Gamera României se va ocupa încurênd a doua oră de proiectul de lege pentru restaurarea monumentelor istorice. Conform acestui proiect, guvernul este autorizat a cheltuí 2.099,461 lei 62 bani. În programul lucrărilor se cuprinde terminarea palatului cu dependințele episcopiei Curtea-de-Argeș; terminarea definitivă a bisericii Trei-Ierarchi din Iași; reedificarea vechiei biserici St. Nicolae Domnesc din Iași; continuarea și terminarea definitivă a reconstruirii bisericii St. Dumitru din Craiova; reconstruirea și restaurarea mitropoliei din Têrgoviște; restaurarea bisericii Stavropoleos din București și a bisericii Domnești din Curtea-de-Argeș. Raportorul proiectului de lege e dl Gr. G. Tocilescu.

Cărți noue. *DI I. L. Caragiale* va publică în primăvera acésta un volum intitulat: «Note și schițe» care va cuprinde și unele suveniruri relative la poetul Eminescu, cu care dl Caragiale a trăit timp de vr'o đece ani în cele mai strînse relații. — *DI dr. Asachi* a publicat la București un volum de peste 400 de pagini, intitulat «Institutul de chirurgie sub direcțiunea dlui profesor Asachi, lucrări originale, anul 1892, volumul II.» — *DI A. Th. Avineanu*, avocat în București, a scos de sub tipar acolo un op intitulat: «Tratatul despre espropriațiune pentru cauză de utilitate publică».

Societatea Geografică Română din București, fundată la 15 iunie 1875, a publicat un Tablou de materiile cuprinse în cele 12 volume din «Buletinul Societății Geografice Române» publicate dela 1875 până la 1891 inclusiv. Acest buletin cuprinde o mulțime de conferențe interesante ținute de dnii Em. Crețulescu, Slănicean, Barozzi, Căpitănean, dr. Brânză, Gr. P. Olanescu, Matei Drăghicean, Vivescu, dr. Penescu, Gr. Stefanescu, Cucu, C. Bottea, St. Hepites, A. Berendey, dr. Predescu, dr. Felix, P. Poenar, P. Condrea, G. I. Lahovari, G. T. Buzoian, Silvestru Moldovan, dr. Gaster, Z. Antinescu, Dionisiu O. Olinescu, I. Dobrovici, L. Paul, Aug. Demetrescu, Vas. Nasturel, dr. Garoffid, Filip, P. S. Aurelian, B. P. Hașdêu, Antonescu-Remuș, Th. Basilescu, G. Trica, N. Andreescu, A. Procopian, Ionnescu-Gion, dr. Manolescu, V. Russu, A. Guritã, D. A. Sturdza, I. Nacian, M. Pacu, Gr. Tocilescu, I. A. Cantacuzino. Afară de acestea, societatea a mai publicat lucrări și în broșuri deosebite.

Introducere în științele comerciale. Sub acest titlu a apărut la Brașov o carte școlară, în usul școlilor comerciale și pentru studiu particular, de Arseniu Vlaicu și Ion C. Panțu, profesori la șcôla comercială. Industria și comerțul cultivându-se în timpul din urmă și la noi români, autorii au dorit să corespundă necesității de asemenea manuale în șcôlele comerciale. Cartea s'a tipărit cu spesele «Albinei» din Sibîiu în tipografia A. Mureșianu la Brașov. O recomandăm cu plăcere cercurilor competente. Prețul?

TEATRU ȘI MUSICĂ.

Sciri teatrale și musicale. *Di Nic. Popovici* a cântat de curând cu mult succes în serata musicală aranjată de reuniunea femeilor r. cat. din Brașov. — *Mitropolitul primat* al României a trimis o cerculară tuturor primarilor din comunele rurale ca aceștia, împreună cu învățătorii și preoții, să formeze pe la biserici coruri vocale de școlari. — *Di Georghită Stănescu* a plecat cu trupa sa de lăutari mercuri din Ploești la Berlin, de acolo se vor duce la expoziția din Petersburg, unde au angajamente făcute. — *Trupa de opere din Craiova* pleacă săptămâna viitoare din Iași la Kișineu.

Diletanții români din Sibiu au făcut în vintura trecută, la 6 mai, o seară foarte plăcută publicului intrunit în teatrul orașenesc. Cele două piese: «Firica», comedie într-un act și în versuri de I. Cerchez și «Reinhold înțeleptul», comedie în două acte de Scibe și Mornvel, tradusă de dl N. A. Bogdan, au reușit deplin, dar mai cu seamă a doua a stârnit ilaritate generală. Publicul a întimpinat cu multă și meritată căldură jocul societății de diletanți și s'a depărtat cu dorința de-a reveni cât mai adeseori la asemenea serate plăcute. Nu vom face critica diletanților, căci n'am avut decât să exprimăm mulțumiri și complimente tuturor. Însemnăm dar numai numele lor: în prima au jucat doșorele Marian Roman, Geni Simonescu, Dini Cuntan, Florica Roșca și dnii I. R. Șirianul, Emil Borcea, Elie Popp, Olimpiu Boiu; în a doua doșorele Dini Cuntan, Lucreția Popescu și dnii Victor Harșian, Olimpiu Boiu, Victor Roșca, Sever Boc și I. R. Șirianul. Doșorele Maria Roman i s'a oferit pe scenă un buchet de flori.

Trupa de opere din Craiova jocă de câteva săptămâni la Iași. După informațiunile primite, succesul este foarte mulțumitor. Prima-donna este dna Irina Vladăia, bine cunoscută și dincăce de Carpați, unde a dat câteva concerte. Dânsa, după cum scrie «Era nouă», este o cântăreță de primo cartello, are o voce mezzo-soprano de o putere, sonoritate și întindere foarte mare; posedă școala italiană, metoda cea largă și franșă, care-ți impune admirațiune. Dna Aristide (Gălușcă) vechiă cunoștință a Iașului, a revinit perfecționată, cu glasul neschimbat, dulce petrunșător; pronunția sa e lămurită și plină de căldură, jocul seu drăgălaș și plin de tinerete. Dnii Tănăsescu (bariton) și dl Băjenar (tenor) sânt buni. Dl Iulian, fiul renumitului Iulian dela Teatrul Național, are talent mult. Anestiu și Ionescu sânt mult aplaudați. Este curios, că de și Teatrul din Iași are o subvențiune dela stat, precum și un conservator, totă ierna nu s'a jucat aproape nimica, ci a trebuit să mērgă la Iași o trupă provincială din Craiova, ca să dea reprezentațiuni românești.

«**Armonia**» din **Ticvaniu-mare**, adeca corul vocal al țeranilor români de acolo, a doua zi de Paști a serbat jubileul de 10 ani dela înființarea sa. Cu asta ocaziune s'a sfințit și stēgul reuniunii, a căruia nașă a fost dna Maria I. Birou, soția harnicului învățător Iuliu Birou, carele e înființatorul și conducătorul corului. Sfințirea s'a făcut, după serviciul divin oficiat de protopopul Dimitrie Rusu, asistat de parocul secundar Sofroniu Pascu; cel dintēiu a rostit o cuvēntare, după care au vorbit inv. I. Treicu în numele celor veniți din comuna Cacova, precum și comerciantul Toma Stanca din Cacova, care a fost odinioară membru al corului «Armonia». Sēra a fost concert, care s'a terminat cu escelenta reprezentațiune a piesei populare «Ruga dela Chișeteu» de Iosif Vulcan; în acēsta piesă s'a aplaudat mai

mult V. Belea în rolul lui Costa Hērsu, dna M. I. Birou în rolul Paraschivei, G. Belea ca Achim, T. Stainimir ca Efta Marcu și S. Avram în rolul jidanului Șloim.

Expoziția teatrală și musicală din Viena s'a deschis la 7 mai cu solenitate mare, la care a fost față și Maj. Sa. În sēra primă au dat o reprezentație artiștii dela teatrul de curte din Berlin. A doua sēra a fost un concert festiv. Opera din Paris are să cânte dīlele aceste. Conform programei, tōte teatrele mari din Europa vor da câte o repezentatiē și anume artiștii dela teatrele din Viena, Praga, Berlin, Paris, Hamburg, Roma etc. După cum aflăm, arta română va fi reprezentată prin musica cântată de Dinic.

Valsuri noue. Au apărut la București: «Sourires et larmes» și «Pe malul Oltului» valsuri pentru pian, de dl I. Dimitriu, șeful muziciei regimentului 3 Dorobanți.

BISERICĂ ȘI ȘCOLĂ.

Sciri bisericesti și școlare. *Di I. Pinciu*, profesor de teologie în Caransebeș, a fost ales protopresbiter al Ciocovei, cu tōte voturile. — *Di Paul Oprișă*, absolvent de teologie și al universității din Budapeșta, actualmente profesor la gimnasiul din Brad, a fost promovat de universitatea din Budapeșta la gradul de doctor în filosofie.

Adunări învățătoresci. *La Beclēan* în 7 și 8 iunie st. n. se va ține adunarea generală a reuniunii învățătorilor români gr. c. din giurul Gherlei, sub presiul vicepreședintelui prot. Andrei Anton, secretar Ilariu Borș. Cu asta ocaziune se va ține examen cu elevii școlei din localitate și profesorul V. Lessiu va ceti lucrarea sa «despre pensionarea învățătorilor». — *La Pesac*, comitatul Torontal, în 1 mai s'a ținut conferența învățătorilor români gr. or. din protopresbiteratul Banat-Comloș, sub presiul protopresbiterului Paul Miulescu. Învățătorul Petru Baran a ceti lucrarea sa despre Comenșus; iar învățătorii Barbulescu și Mesaroș au ținut prelegeri practice. — *La Febel* în 12 mai n. s'a ținut adunarea generală a despărțementului Buziaș, sub presiul dlui George Lupșă, notar Petru Bulgaria. Învățătorul V. Ciuta și învățătoarea Sidonia Barian au ținut prelegeri practice, care în urmă s'au discutat.

C E N O U ?

Hymen. *Di Ioan Cinca*, absolvent de teologie al dieceșei oradane, la 9 mai s'a incredințat cu doșora Iustina Clintoc, fiica dlui Ioan Clintoc, preot gr. c. român în Chiniz și fost profesor gimnasial de Beinș. — *Di Bela Buda* și doșora Amalia Dima s'au logodit în Hunedōra. — *Di Paul Nistor*, angloiat de vamă la pașul Timiș, la 1 mai n. ș-a serbat cununia în Lăpușul-unguresc, cu doșora Elena Colceriu, fiica repozatului medic archidieceșan din Blaș dr. Ioan Colceriu. — *Di Iosif Florea*, funcționar r. montan în Ghelariu, comitatul Hunedōrii, s'a logodit cu doșora Hermina Pop, fiica dlui protopop Ioan Pop din Hunedōra. — *Di G. Bogdan Duica* s'a cununat la Brașov în 10 l. c. cu doșora Maria Daul, profesōră în București.

Sciri personale. *Regina României* de cātva timp iarăș e mai bine, dar simte mari greutăți la mers, mișcările trăsorei o obosesc, se preumblă adesea în barcă pe lac. — *Di George Barițiu* a primit la diua sa onomastică o felicitare călduroasă dela românii de pe Eriul

Sătmariului. — *Di Iosif Pop* de Turț, jude la tribunalul r. din Sătmă, la 1 maiu ș-a serbat jubileul de 25 ani, de când se află în serviciu de stat. — *Di Nicolae Dumba*, membru al casei domnilor din Viena, a fost distins de Maj. Sa cu crucea de comandor al ordinului Leopold.

Dela București. La mormântul lui I. C. Brătian se va face în 5/17 maiu un mare perelinagiu; programul s'a satorit luni în capitală. — *Din București* se depeșază, că Austro-Ungaria ș-a dat consimțământul, ca în Cernăuți să se inființeze un consulat al României. — *Serbările preseii* se vor ține la 26, 27 și 29 maiu n. în grădina Cișmegefului; pentru aceste serbări s'au făcut mari pregătiri.

Maialuri. Tinerimea română din Cluș va arangia la 26 maiu st. n. maial în parcul de tir. În fruntea comitetului arangiator stau dnii: Alesandru Bohățel președinte, Mihai Pop secretar, Pompiliu Dan cassar și Liviu Penciu controlor. Venitul curat este destinat pentru scopuri filantropice. Inceputul la 7 ore s'era. — *Studentii din Năsăud* dela gimnasiul superior de acolo, vor ține maialul lor astăzi sâmbătă la 14 maiu st. n. în promenada Castru, eventual în sala de gimnastică. — *La Blaș* reuniunea pompierilor voluntari va ține ați sâmbătă la 14 maiu maialul în bercul mitropolitan.

Șcrii militare. Di Alesandru Pascu, colonel-comandant al regimentului de infanterie de honveți 7, staționar la Vêrșet, în 8 maiu a serbat jubileul serviciului seu de 40 ani. — *Di Ioan Paclea*, cadet în rezervă, este numit sublocotenant în rezervă la regimentul de infanterie nr. 31. — *Di dr. Ioan Grecu*, medic comunal în Reșinari, este numit medic de asistență în rezerva honveților.

Institute de credit. Sătmăreana, institut de credit și economii, societate pe acțiuni în Seini, comitatul Sătmă, având în sfârșit firma semnată și statutele vidimate, va începe activitatea sa în 16 maiu st. n. Capitalul social este 100,000 fl., din care a intrat 37,000. — *Albina* din Sibiiu ș-a publicat în o broșură raportul despre cea din urmă, a noua-spre-țecea, adunare generală ordinară a sa, care cuprinde raporturile direcțiunii și procesul verbal al adunării, despre care informarăm și noi la timpul seu pe cetitorii nostri.

Necrológe. Gavril Baross, ministrul de comerț și de comunicațiune al Ungariei, a murit în Budapesta, la 9 maiu, în etate de 44 ani. — *Emiliu C. Filip*, oficial r. de dare, fiul dlui George Filip, avocat în Alba-Iulia, a reposat în orașul acesta, la 4 maiu, în etate de 29 ani. — *Augusta E. Cigărean*, fiica dlui I. Cigărean, prim vice-notar comitatens în Turda, a murit la 5 maiu n. în etate de 14 ani. — *Maria I. Nica* n. Săcarean, una dintre venerabilele matrône române ale Brașovului, a încetat din viață în etate de 80 ani.

OGLINDA LUMEI.

Moștenitorul tronului Germaniei, fiul cel mai mare al împăratului Vilhelm, abia a implinit țece ani, și țiile trecute a și fost înrolat în armată. Șești că până acum moștenitorul a primit instrucțiunea militară în casă, dela un sergent veteran, și ajunsese la gradul de sergent. D'aci înainte se va duce în tôte țiile la casarmă să ia parte la exercițiile soldaților. Înrolarea s'a făcut cu o pompă ne mai aușită. Împăratul Vilhelm ține să arate lumii că idealul seu este să-și facă din fiii sei soldații cei mai buni. După o ceremonie solemnă, micul prinț apărî în uniformă în rândurile soldaților; împăratul se

puse în capul regimentului și-l duse în defilare înaintea împărătesei. La ceremonie au asistat tôte membrii familiei împărătesci și un mare număr de alți prinți și prințese. După prânț a avut loc în castel un mare prânț de gală, la care împăratul și prinții au beut în săneta-tea noului înrolat. Tôte astea s'au petrecut la Potsdam.

Doctorii în China. Un doctor american sosit la New-York și care a fost în serviciul împăratului Chinei, povestește următoarele: «Sosind la Peking, am vindecat pe un țiarist de un ochiu de care chiorise; țiaristul m'a recomandat unui mandarin căruia i se umflase piciorul; l'am vindecat și pe acesta. Renumele meu a ajuns până la curte și într'o ții m'am angajat ca doctor al împăratului. Mi se plătiă pe lună peste două mii de franci, în bani chinezești și tot'dauna înainte. Cinci luni am trăit fericit, nu făceam nimic, tôte mi respectau. Într'o ții prezentându-mă să-mi iau l'efa, mi s'a arătat ușa. Cum eram foarte cheltuitor, n'aveam nici un ban de rezervă. A două ții am aflat că împăratul se imbolnăvise și că înainte de mine fuseseră chiești medici chineji. Când după trei țile, fui chiești și eu la curte, nu mâncasem de două țile. Trei s'epțemâni cât a fost bolnav împăratul, nu mi s'a dat nici un ban; mi-am vândut hainele, cărțile, instrumentele, ca să pot trăi; în sfârșit suveranul s'a vindecat și l'efa s'a dat; aflând atunci că decă împăratul ar fi murit, doctorii lui ar fi fost îngropați de vii, împreună cu d'ensul, mi-am dat îndată demisia și m'am întors în America.»

Măncarea unei împărătese. Un țiar englez spune că fosta împărătesă a francezilor, Eugenia, a fost atât de religioasă în tôte viața ei, pe cât eră de frumoasă. D'ensa postia aspru în cursul s'epțemânei mari de lângă Paști; iar mercurile, vinerile și sâmbetele restului postului nu punea în gură nimic din ce eră dela animale: carne, oue, brânză; m'ancă numai ce crește din pământ. Când imperiul al doilea eră în flóre, căđu din senin la curte într'o ții de post, prințul Jerome Napoleon și ceru cu familiaritatea ce-i eră obicinuită să m'ănance cu împărătesa. Eugenia tocmai se sculase după o scurtă bolă și doctorul îi recomandase să m'ănance în cea ții, de și eră o mercuri, o aripă de puiu. — Cum se pôte! esclamă prințul; să m'ănanci dta carne, ați mercuria! asta e o înfrângere a legei bisericesci. D'ensa respunse: Când ești dta aici, te arăți așa de reutăcios, încât e pentru mine destulă ispășire a p'ecatelor să-ți sufer preșența. Prințul refușă atunci d'a m'ancă carne, țicând că postește el în locul împărătesei. Se spune că la inceputul resboiului franco-german, împărătesa a postit în tôte țiile pentru izbândă armelor franceze.

Cum se taie porci în America. Americanii, ômeni de interes, sânt și ômeni de inimă. D'ensii au mare milă de animale. Se șcie cum un căruțaș din San-Francisco a fost condamnat la două luni închisóre pentru că, lovindu-și calul, i-a scos un ochiu; se șcie încă alte asemenea fapte. Acum iankeii s'au indiuoșat de porci, cari la drept vorbind, țipă prea tare când e vorba să fie tăiați. Americanii au început să-i cloroformizeze. Se apropie de nările porcului o cărpă muiață în cloroform. Animalul adôrme adânc. Atunci i se deschid vinele; tot sângele animalului se scurge într'un vas; după asta porcul e făcut în bucăți. Astfel bietul tovarăș al lui sf. Anton, a ajuns să m'ora în America fără șcire.

Đșoră profesoră de amor. Cules din pagina a 4-a a unui țiar american: «O tineră domnișoră, foarte frumoasă, dintr'o familie escelentă, foarte cunoscută în lume, dă lectii de purtare elegantă tinerilor rușinoși, neavând deprindere de lume. «Dă, de asemenea, sfaturi inamo-

raților asupra celui mai bun mijloc de a face curte; cum să-și ție mâinile, picioarele și cum să-și puie pălăria pe cap. Educație completă în șase lecții: teorie și practică. Prețuri moderate».

PENTRU DÔMNE TINERE.

Unul din cele mai bune Cold-cremuri pentru față și mâni, cu deosebire primăvera și toamna, când pielea e supusă frigului, dând naștere la crepături și la diferite pete ale pielii, recomand Cold-cremul de lanolină. Se știe deja că lanolina e substanță inocentă și n'are nici o acțiune rea asupra pielii, și că e substanță grasă, obținută din părul ôiei. Acest cold-crem moie pielea, îi dă elasticitate și o conservă; și aplicată pe piele, se ține foarte bine pudra pe ea. Iată formula: Lanolină 30 grame. Vaseline 10 grame. Apă de rose 10 grame. Esență de jasmin 5 grame. Mestecă. Să se conserve la un loc răcoros. *Sergiu Torjescu*, farmacist.

Conservarea plantelor. E de ajuns să stropiți de două ori pe săptămână cu o soluțiune de 1 gram de fosfat de amoniac într'un litru de apă, ca să conservați plantele. Florile tăiate și buchetele se păstrează puindu-le într'un vas cu o soluție de 2 grame de fosfat de amoniac într'un litru de apă.

Spanac gătit englezește. Curăți spanacul, îl toci puțin și-l pui la foc în unt fără ca să-l opărești; acoperi, amesteci din când în când, îi dai sare, piper, puțină nucșoră rasă, puțină zamă de carne, lași să fiarbă, să scadă și să-l dai la mesă cu felii de franzelă prăjită.

Inchegarea laptelui se impiedică printr'un mijloc foarte simplu. La laptele prospăt adăogăm câteva picături de suc de ridichi.

Ca paharele să nu crepe de căldură se procedează în modul următor: Paharul se pune într'un vas plin cu apă rece, pe care-l încăldim apoi peste foc până ce apa fierbe. Atunci turnăm puțină sare în apa cloctindă și o lăsăm să mai fiarbă ca la un sfert de cias. Lăsăm apoi ca apa să se răcescă încet. Un pahar tratat în modul acesta, nu mai crepă nici odată la schimbările de temperatură. Acelaș mijloc se pôte intrebuiță cu acelaș succes și pentru porțelane, faiență etc.

știe că lemnul este compus din gazuri și săruri cari se evaporază séu se disolvă. Lemnul topit fiind acelaș, culoarea lui se deosebește într'u câtva; de pildă, ștejarul topit este cenușu închis, frasinul mai deschis, bradul și mai deschis, etc.

Mașina de sburat, perfecționată. A eșit un inginer în Franța care a dat planuri minunate pentru mașina de sburat. Acesta e dl Delprat. El dice că mașina sa n'are nevoie de o forță motrice mecanică, ci că singura forță mușchulară a celui ce ce sboră e indestulătoare să pună aparatul în mișcare. Mașina sa cântărește 20 de chilograme și este pentru un singur om; cele făcute până acum cântăreau cel puțin câte 130 de chilograme, și erau tot pentru câte un singur om. Aparatul este simplu. Sburătorul stă pe un scaunăș ca acela al vilocipedului, și mișcă o rotă cu amândouă picioarele. Doue rënduri de spetezi, aședate ca aripele morilor de vânt, încep să se învêtescă. Spetezele mari orizontale rădică aparatul, cele mici, verticale, întocmai ca o elice de vapor, îl împing într'o parte séu alta. Deosebit de astea mai e cărma pe care sburătorul o mănșește cu amândouă mâinile șprijuite pe o bară, întocmai ca pe rotă dinainte a vilocipedului. S'a făcut experiență cu un aparat, foarte incomplet, la Lille, și rezultatul a fost strălucit. Iată dar că o să putem sbura ca păsările.

Călindarul săptămânei.

Diua sêpt.	Călindarul vechiu	Călind. nou	Sórele
Dumin.	Samarinencei, Ev. dela Ioan c. 4, gl. 4, inv. 7.	res.	ap.
Duminecă	3 St. Timoteu.	15 Sofia.	4 22 730
Luni	4 Mart. Pelagia.	16 Ioan Nep.	4 21 731
Martî	5 Mart. Irina.	17 Ubald.	4 20 733
Mercuri	6 Semt. Iovu.	18 Ericus.	4 19 734
Joi	7 S. Mart. Acachie.	19 Malvina.	4 18 735
Vineri	8 S. Ap. și Ev. Ioan.	20 Bernhard.	4 17 736
Sâmbătă	9 Prof. Isaia.	21 Felix.	4 16 737

Proprietar, redactor respunđător și editor:
IOSIF VULCAN

DESCOPERIRI ȘI INVENȚIUNI.

Topirea lemnului. Încă o descoperire colosală. După studii lungi, chimiștii francezi Bizouard și Lenoir au isbutit să găsescă mijlocul mecanic d'a topi lemnul cum se topește plumbul și alte metale, la căldură. Până acum se considerase lemnul ca un corp care nu pôte decât să ardă, și din care nu se pot face obiecte decât prin ajutorul tēmplăriei. Asta eră o greșelă; de acum înainte lemnul se va puté topi cu o căldură relativ mică, inse în condiții anumite; e destul ca lemnul să fie sus-tras dela acțiunea oxigenului care-l face să ardă, să fie pus într'o căldare bine astupată, d'asupra unui foc tare și se topește. Partea importantă a descoperirii este că nu trebuiesc lemne de o calitate deosebită spre a fi aruncate în căldare; se pot topi ori-ce soi de lemne, și produsul este acelaș. Resultatele acestei descoperiri le putem intrevéde. În locul atâtor obiecte cari ađi se tórna din metal și prin urmare sânt greóie, nepractice, vom avé aceleași obiecte turnate din lemn. Descoperirea, ori cât de ciudată este, nu trebuie să ne mire. Se

La începutul sesonului de primăveră!

Cel mai ieftin magazin de haine bărbătești

I. SCHOSSBERGER

hăinărte bărbătești

în Oradea-mare, în edificiul otelului Arborele-verde, lângă cafenca,

recomandă

magazinul seu de vestminte pentru *bărbați* și *copti* foarte bogat asortat. Din cele mai fine stofe engleze și franceze de lână, cu croiu bun și cu efectuare promptă.

Din cauza ieftinetații prețurilor concurența e eschisă.

7 (3-4)

Cu stință

I. Schossberger.

Ne mai pomenit de ieftin